

ਰੀ ਵਿਜ਼ਨ ਅਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ"

ਜੇ.

ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ,- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

P51 ਸੈਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਿਮਿਟੇਡ, ਬੰਬੇ, . ਦੀਪ ਚੰਦ ਸੇਠ ਦੁਆਰਾ , ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਏਜੰਟ ਵਿਖੇ
ਨਵੰਬਰ VS ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਧਨ ਫਰਮਜੀ, ਇਸਦੇ ਏਜੰਟ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1951 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 865

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਧਾਰਾ 188—ਦਾ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼—
ਭਾਰਤ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ
ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ—ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-
ਖੇਤਰ—ਪ੍ਰਵਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ— ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ (ਭਾਰਤ) ਅਜਿਹੇ
ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ-ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ 860 ਦਾ ਐਕਟ
XLV), ਧਾਰਾ 410—ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਪੈਸਾ— ਕੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ
ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜਹਾਜ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਨਹੀਂ
ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਰਿਹਾ
ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ
ਪ੍ਰਾਵਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ
ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼
ਇਸਦੇ ਦੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ
ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ
ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਪਰਾਧ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਫਰਵਰੀ 1950 ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1947 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ
ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਕੋਈ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।
ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੰਬਰ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ 410, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ
ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ _

ਸੈਕਸ਼ਨ 561-A ਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਪਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 439, ਸ਼੍ਰੀ ' ' ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ
ਸੋਧ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਚੰਦ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ, ਗੁੜਗਾਓਂ, ਨੇ ਮਿਤੀ 2 ਅਗਸਤ 1951 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਨ. ਚੋਪੜਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਗੁੜਗਾਓਂ, ਮਿਤੀ 8 ਮਈ 1951 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ
ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਸ ਆਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਮਐਲ ਪੁਰੀ, ਐਸਐਲ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ। ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ.ਕਪੂਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ* ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਇੱਕ ਨਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ, ਪੰਜਾਬ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੈਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਰਕਮ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਗਸਤ 1947 ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮੈਲਸੀ ਵਿਖੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ 6 ਨਵੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰਕੇ 802 ਗਾਂਢਾਂ ਕਪਾਹ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਜੋਂ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1947 ਵਿੱਚ, ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਬੰਬਈ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਗੁੜਗਾਓਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੋਡਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗਾਂਢਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਚੋਰੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 1950 ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 12 ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 454 ਅਤੇ 380 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਮ ਨਰਾਇਣ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦ ਸੈਟਰਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕੀਤਾ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਫਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਰਜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 454 ਅਤੇ 380 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ - ਉਸਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ 802 ਗਾਂਢਾਂ ਕਪਾਹ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਇੰਡ ਪੋਡੈਸ ਐਕਟ, 1947 ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਸਾਲ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੈਲਸੀ ਵਿਖੇ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਬੈਂਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 1947 ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸੋਧੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

“ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

1 (1) ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ

" ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮਹਿਮਾ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਣ-
" ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅੱਗੇ।"

1950 ਤੋਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ:- "(1) ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ- "ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਪਰਜਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਿਆ।"

ਵਰਤਮਾਨ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ-

"ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਰਜਾ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ। 1947 ਅਤੇ ਹੋਡਲ ਵਿਖੇ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (ਬੀ) (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। * ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1947 ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਤਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁਰਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ" ਰਿਹਾ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ 188

ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਰਾਇਣ ਇੰਡੀਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ- ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆ ਹੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਨਾਗਰਿਕ।

ਮੁੱਢੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ-

"ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ (1948 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਏਜੰਟ, ਜੇ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਇੱਕ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ (ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ) ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ (ਪ੍ਰੋਵਿਨਸ਼ੀਅਲ ਸਰਕਾਰ) ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੋਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ

ਰੋਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ (ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਰੋਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਲਗੀ ਐਕਟ, 1903 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ (ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ) ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੈਂਕ ਆਫ ਐਫ ਏ ਜੇ ਕਿ nd., ਬੰਬਈ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫਾਲਸੋ ਜੇ. ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ (ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਓ, ਜੇ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਹੱਥ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ, ਜਾਂ ਮੁਲਤਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ।

ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫਰਵਰੀ 1950 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1948 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ 1947, ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ. ਮੈਂ ਨਹੀਂ

ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ 1950, ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. , "ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਨੀਕ" ਸ਼ਬਦ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਸੀ , ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ, ਨਵੰਬਰ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ , ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਲਸੋ ਜੇ. ਕੀ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫਰਵਰੀ 1950 ਵਿੱਚ, ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ "ਇੱਕ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ। ਮਹਾਰਾਜ"। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ 1950 ਵਿੱਚ 1947 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰ ਵਸਨੀਕ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। 15 ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਥਿਤੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ

ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੁਕਵੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ 11 ਮੂਲ ਵਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਕਿ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ, ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਪਰਜਾ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਆਏ ਸਿੱਖ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਭਾਰਤ ਆ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਹਨ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ Ltd., - ਬੰਬਈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਫਾਲਜ਼ੋ ਜੋ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣੇ ਇਲਾਕੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਜਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਸਵੈਚਲਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਹਰ ਮਹਾਮਾਈ ਦਾ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਉੱਤੇ ਨਵੰਬਰ 1947 ਵਿੱਚ ਮੇਲਸੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇਸ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 188, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, ਅਧੀਨ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 179, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਰਕਮ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਨੇ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗਾਂਢਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 179, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 181 (3) ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਦੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਪਭਾਗ ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ

- (3) ਚੋਰੀ ਦਾ ਜੁਰਮ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਚੋਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।"

ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਗੁੜਗਾਓਂ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਕਪਾਹ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੋਡਲ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 454 ਅਤੇ 380 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁੜਗਾਓਂ ਵਿਖੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਅਤੇ ਇਹ

ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 18 ਮਈ 1951 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ।

“ਚੋਰੀ ਸੰਪਤੀ” ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 410 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਸੰਪਤੀ, ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਜਿੱਥੇ ਚੋਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਡਕੈਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ 1 ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਚੋਰੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਕੇਂਦਰੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਕੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਟਰਾਂਸਟ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਬੰਬੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਬ-ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੋਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਯੋਜਿਤ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਲਾਡਨ ਅਤੇ ਸਮਿਥ, ਜੇ.ਜੇ., ਦ ਏਮਪ੍ਰੈਸ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾ ਚੰਦ (1) ਵਿੱਚ, ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, - ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਹਨ- ਚੈਪਲ ਦਾ ਕੇਸ (2), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਾਕਲੇ ਦਾ ਕੇਸ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੀ। ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵੱਡੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਛੋਟੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਗੁੜਗਾਓਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ।

ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਿਆਂ- ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

- (1) **39 ਪੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 1881.**
- (2) **(1840) 9 ਸੀ. ਅਤੇ ਪੰਨਾ 355.**
- (3) **(1829) 4 ਸੀ. ਅਤੇ ਪੰਨਾ 133.**